

Platformele de intermediere avocat client. Reglementări și aspecte deontologice

Platformele online de intermediere a relației avocat client sunt în plină expansiune în întreaga lume și reprezintă o nouă provocare pentru avocați, pentru organizațiile profesionale, dar și pentru mediul privat. Cu cât criza Covid 19 tinde să accelereze cererea de servicii online, cu atât mai mult interacțiunea dintre avocat și client începe să fie inițiată în mediul online.

Pentru a răspunde acestor noi și rapide provocări în materie de economie digitală și concurență, Comisia Permanentă a UNBR a aprobat realizarea unei platforme complexe de intermediere avocat client, la nivel instituțional, care să țină seama de cerințele legale și deontologice ale profesiei de avocat. Factorul de diferențiere față de alte platforme oferite de mediul privat este gratuitatea. Nici avocatul, nici clientul, nu vor plăti nicio taxă pentru a intra în legătura. În plus, există garanția unei consultanțe juridice legale, oferite de avocați înscriși în tablou.

Reglementări privind platformele de intermediere avocat client

Printre avocați, apar tot felul de întrebări cu privire la legalitatea platformelor de intermediere avocat client sau cu privire la legalitatea participării la astfel de platforme deținute de diverse firme. Aceste platforme reprezintă servicii oferite avocaților și consumatorilor și sunt legale atâta vreme cât respectă legislația profesiei de avocat și [Regulamentul \(UE\) 2019/1150](#) din 20 iunie 2019 privind promovarea echității și a transparenței pentru întreprinderile utilizatoare de servicii de intermediere online (în continuare Regulamentul), direct aplicabil în statele membre, începând cu data de 12 iulie 2020.

Regulamentul este general, se referă la toate platformele de intermediere furnizor- consumator. Deci, inclusiv, la platformele de intermediere avocat client, pentru că știm foarte bine că prin Hotărârea CJUE [C 537/13, Birutė Šiba împotriva Arūnas Devėnas](#), avocatul a fost asimilat furnizorului de servicii, iar clientul, consumatorului. Problema este că mediul online este greu controlabil și apar tot felul de platforme (de mici dimensiuni, dar multe) care oferă consultanță juridică online, fără să respecte legislația profesiei de avocat și condițiile de transparență prevăzute de Regulament. Adică oferta de servicii de consultanță juridică vine direct din partea firmei și nu din partea avocatului. De cele mai multe ori sunt firme de contabilitate sau audit, fără a preciza calitatea de avocat a celui care oferă consultanță juridică sau fără să permită încheierea unui contract direct între avocat și client. Și acestea pot intra sub incidența Regulamentului, atâta vreme cât oferă intermediere de servicii online între profesioniști și consumatori. În [Ghidul CCBE](#) privind utilizarea platformelor online de către avocați (care a avut la bază Regulamentul în faza de proiect) se pune chiar și problema chatbots-urilor, care oferă un serviciu de conversație folosind inteligența artificială sau cea a website-urilor care utilizează procese automatizate, cum ar fi șabloane sau automatizare documente. Mai sunt și platforme de întrebări și răspunsuri, în care consumatorii pot pune întrebări direct la avocați. CCBE le include

în categoria platformelor online și este de analizat în ce condiții cad sub incidența Regulamentului. Sub acest aspect, în același Ghid, CCBE menționează [documentul](#) de lucru al Comisiei Europene: agenda europeană pentru economia colaborativă, analiză de sprijin, p. 33-34, potrivit căruia ”anumite activități au un caracter specific și sunt supuse unor reguli profesionale sau deontologice specifice. Consilierea juridică poate fi considerată ca exemplu, astfel: acolo unde este o activitate rezervată, niciun furnizor de servicii nu are voie să ofere consultanță juridică decât dacă este avocat, indiferent dacă consultanța juridică este dată față în față sau printr-o platforma de colaborare”. Prin urmare, aceste platforme în care oferta de consultanță juridică vine din partea unei firme și nu direct de la avocatul prezent pe acea platformă sunt în afara legii. Astfel că noul regulament reprezintă un instrument important pentru combaterea consultanței juridice ilegale, cu atât mai mult cu cât există și un [proiect de Ordonanță de Urgență](#) privind măsurile de punere în aplicare a Regulamentului (UE) 2019/1150, potrivit căruia Consiliul Concurenței este desemnat ca autoritate competentă pentru asigurarea și respectarea prevederilor acestui Regulament. Astfel, Consiliul Concurenței va putea efectua din oficiu sau la sesizare cercetări aprofundate pentru constatarea și sancționarea nerespectării obligațiilor stabilite prin Regulament și va putea aplica sancțiuni. De asemenea, Proiectul de ordonanță de urgență conferă explicit calitate procesuală activă organizațiilor profesionale pentru a introduce acțiuni în justiție împotriva acestor firme. La art. 13 alin. 2 din proiect se precizează că *”Acțiunile în justiție pot fi introduse și de către organizațiile și asociațiile care au un interes legitim în ceea ce privește reprezentarea întreprinderilor utilizatoare de servicii de intermediere online sau a utilizatorilor profesionali de site-uri”*.

Aspecte deontologice de luat în seamă atunci când avocații iau decizia de a-și oferi serviciile pe platforme de intermediere

Provocarea cea mai mare constă în ”împăcarea” unor norme etice și deontologice ale avocaților cu furnizarea acestor servicii online pe platformele deținute de terți. Înainte de a-și oferi serviciile pe o platformă de intermediere, avocatul trebuie să se asigure cu privire la mai multe aspecte, ce țin de lege și de deontologia profesională. Sunt întrebări legate de conflictele de interese. Cum facem să cunoaștem clientul atât de bine într-o relație online, încât să știm că nu intrăm într-un conflict de interese? Sau pentru obligațiile de raportare prevăzute de legea privind combaterea spălării banilor? De asemenea, sunt întrebări legate de orice taxă de partajare a onorariilor cu furnizorul platformei sau cu non avocați, în cazul ofertelor de servicii integrate, interprofesionale. Platformele ar putea impune onorarii minimale pentru accesul avocaților sau, dimpotrivă, le-ar impune să ofere consultanță *pro bono*, într-o primă fază. Nu în ultimul rând, sunt întrebări legate de publicitate, inclusiv publicitatea calificărilor profesionale. Totodată, furnizorul platformei ar putea face o ierarhizare a avocaților, în funcție de taxele plătite acestuia sau după alte criterii, ceea ce ar putea avea un impact negativ asupra libertății de alegere a avocatului. Bineînțeles că sunt și aspecte legate de secretul profesional, de condițiile de securitate și confidențialitate a corespondenței avocatului cu clientul pe astfel de platforme. Ar trebui clarificate și aspecte referitoare la siguranța datelor personale ale clienților, care se procesează online. De aceea, orice avocat care decide să-și ofere serviciile pe astfel de platforme de intermediere trebuie să analizeze foarte bine aspectele legale și deontologice pe care le implică.

Regulamentul impune transparență totală în privința acestor aspecte, dar și condiții de echitate în negocierea avocatului cu furnizorul platformei, astfel încât acesta să nu se afle în poziție de forță față de avocat pentru a publica oferta de servicii. De multe ori, furnizorii platformei sunt implicați direct în afacerile privind serviciile oferite. De exemplu, o societate de audit financiar sau contabilitate care oferă inclusiv consultanță juridică prin societăți de avocatură partenere. În acest sens, furnizorii de platforme trebuie să fie transparenți și să prezinte exhaustiv orice avantaj pe care îl pot oferi propriilor lor servicii față de alții. De asemenea, aceștia trebuie să dezvăluie ce date colectează și cum le folosesc - și în special modul în care aceste date sunt împărtășite cu alți parteneri de afaceri pe care îi au.

Ghidul CCBE privind utilizarea platformelor online (care a avut în vedere Regulamentul, aflat în faza de proiect la data elaborării Ghidului), ne oferă câteva răspunsuri pertinente cu privire la aspectele deontologice ale utilizării acestor platforme de către avocați. Dar e un domeniu de explorat continuu, întrucât inventivitatea în mediul online este tot timpul cu un pas înaintea reglementărilor.

Codurile de conduită pentru participarea avocaților la platformele de intermediere online

Regulamentul UE prevede elaborarea de către furnizorii de platforme a unor coduri de conduită, care să reglementeze sub aspect deontologic participarea utilizatorilor la astfel de platforme. Se precizează că, la elaborarea codurilor de conduită, în consultare cu toate părțile interesate relevante, **ar trebui să se țină seama de caracteristicile specifice ale sectoarelor în cauză**. Cu alte cuvinte, furnizorii de platforme care oferă servicii de intermediere online pentru avocați, ar trebui să se consulte cu UNBR pentru a garanta respectarea deontologiei specifice profesiei. Altfel, există riscuri de încălcare a deontologiei dar și a legislației profesionale, a legislației concurenței, a celei pentru combaterea spălării banilor, a celei privind protecția datelor etc.

Până la apariția acestor coduri de conduită prevăzute de Regulament (care ar trebui să fie publice deja, întrucât Regulamentul a devenit aplicabil din 12 iulie 2020) există un instrument deosebit de util oferit de CCBE, pe care avocații ar trebui să-l citească cu atenție înainte de a se înscrie pe o platformă de intermediere: Ghidul CCBE privind utilizarea platformelor online de către avocați. Acest ghid analizează în detaliu riscurile la care se expun avocații dacă nu sunt foarte bine informați cu privire la anumite aspecte privind practicile platformelor și ce verificări trebuie să facă atunci când își oferă serviciile acestora. [Descarcă Ghidul CCBE privind utilizarea platformelor online de către avocați \(traducere în lb română\)](#)